

Bloom en Gardner

Kenmerkend voor passende en uitdagende opdrachten is de manier waarop creatieve denkprocessen worden gestimuleerd. Daarom staan de uitgangspunten van Bloom en Gardner centraal in de aanpak. Zowel in de in Slovenië ontwikkelde Praktische Strategie gebaseerd op een Observatieprotocol, als in de Activiteitenmatrix die door het SLO (Talentstimuleren) beschikbaar is gesteld en gepubliceerd vormen de denkkordes van Bloom en de meervoudige intelligenties van Gardner de basis. Ook besteedt de TETT aandacht aan de Denksleutels van Minka Dumont, ook (onder meer) gebaseerd op Bloom en Gardner.

7 onderwerpen in de TETT Young Children:

1. Observatieprotocol ontwikkelingsvoorsprong
2. Strategieën voor een passend aanbod
3. Creatieve denkvermogens (Bloom & Gardner)
4. Signaleren en aanpak van onderpresteren
5. Motivatie en zelfbeeld van jonge kinderen
6. Peuters met een ontwikkelingsvoorsprong
7. Intakeprocedure kleuters en overdracht VSE-PO

Zelfbeeld, zelfvertrouwen en motivatie bij (heel) jonge kinderen

De meerwaarde van onderwijs dat afgestemd is op de behoefte van kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong is dat kinderen een beter zelfbeeld en meer zelfvertrouwen krijgen. In de TETT worden ook inzichten en handleidingen gepresenteerd om demotivatie bij begaafde kinderen te voorkomen dan wel aan te pakken.

Kwalitatief goede intake van kleuters en goede overdracht

Hoe eerder een ontwikkelingsvoorsprong bij leerkrachten in beeld is, des te effectiever kan de aanpak zijn om onderpresteren te voorkomen. Daarvoor is ook een goede overdracht tussen Voorschoolse Educatie en Primair Onderwijs erg belangrijk. De TETT bevat een goede intakeprocedure met een voorbeeldvragenlijst voor ouders.

"Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong hebben behoefte aan een sensitieve en coachende benadering door de leerkracht."

Tip!

In de TETT is een uitgewerkte activiteitenmatrix opgenomen die de methoden van Gardner en Bloom combineert.

Wat vind je in TETT Challenging Young Children?

- Methodes
- Handleidingen
- Protocollen
- Voorbeelden
- Hoe maak je passende opdrachten
- Instructie-video's
- Do's and Don'ts

www.talenteducation.eu/toolkitforteachers

Contact

De Leidse Aanpak voor Talentontwikkeling
Duivenbodestraat 11
2313 XS Leiden
+31 (0)71 5144801
info@deleidseaanpak.nl

Deze brochure is onderdeel van de resultaten van het project Talent Education (Erasmusplus) - www.talenteducation.eu. Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie (mededeling) ligt uitsluitend bij de auteurs; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

www.talenteducation.eu/toolkitforteachers

TETT Talent Education Toolkit for Teachers

Nederlands

Toolkit for Teachers

TETT Talent Education Toolkit for Teachers

Uit recent onderzoek in het voortgezet onderwijs blijkt dat een kwart van alle leerlingen aangeeft zich vaak te vervelen omdat het leeraanbod onvoldoende aansluit bij hun leerbehoefte. Bij begaafde leerlingen loopt dat percentage op tot 56%. Dit is de aanleiding voor het Erasmusplus project Talent Education, die gericht is op het voorkomen of bestrijden van onderprestatie.

In het project Talent Education hebben leraren, wetenschappers en opleiders samengewerkt om nieuwe leermethodes te ontwikkelen aangepast op de leerbehoeften van diverse groepen kinderen en adolescenten.

De TETT is een gezamenlijke "toolkit" die leraren in staat stelt hun instructie op praktische wijze aan te passen aan de leerbehoefte van hun leerlingen.

De TETT omvat methodes, stappenplannen, lesvoorbeelden en handleidingen.

TETT omvat vier afzonderlijke toolkits:

TETT Design Thinking voor basis en voortgezet onderwijs

TETT Practical Differentiation voor het voortgezet onderwijs

TETT Metacognitive Skills voor het basisonderwijs

TETT Challenging Young Children voor voorschoolse educatie en kleuteronderwijs

Jonge kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong

Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong hebben sociaal-emotioneel geen wezenlijk andere behoeften dan gemiddelde kinderen. Uit onderzoek blijkt dat kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong niet alleen cognitief maar ook sociaal-emotioneel voorlopen op leeftijdgenoten. Mede daarom is het voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong belangrijk om activiteiten met ontwikkelingsgelijken te kunnen doen. Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong hebben behoefte aan een sensitieve en coachende benadering door de leerkracht. Het gaat erom dat de leerkracht deze leerlingen begrijpt.

Protocol en plan van aanpak nodig

Uit interviews met Nederlandse scholen is naar voren gekomen dat voor de invulling van het onderwijs aan kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong het opstellen van een protocol/plan van aanpak essentieel is. Vanuit de samenwerking met instituten en scholen in Slovenië is dit ook als een belangrijk aandachtspunt naar voren gekomen. Ook literatuur over begaafdheid wijst op deze noodzaak. Scholen geven aan dat invulling van onderwijs aan kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong meer inspanning en tijd vraagt dan vaak wordt ingeschat. Een protocol/plan van aanpak kan dan helpen zorgen voor een goed ontwikkeltraject en vooral ook voor het

"Belangrijk is dat kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong activiteiten kunnen doen met ontwikkelingsgelijken."

Tip!

In de TETT zijn protocollen en een voorbeeld plan van aanpak opgenomen voor scholen om onderwijs op te zetten.

"Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong hebben behoefte aan een sensitieve en coachende benadering door de leerkracht."

borgen van de verbeteringen in het onderwijs(beleid) van de school. De TETT Challenging Young Children, die tot stand gekomen is door samenwerking van leerkrachten en pedagogische medewerkers in Leiden, Tsjechië en Slovenië biedt modellen voor protocollen en ook strategieën gebaseerd op deze protocollen. Ook is een handig Plan van Aanpak te downloaden voor een stapsgewijze beleidsmatige invoering van onderwijsverbeteringen voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Risico van onderpresteren

Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong kunnen zich al binnen een aantal weken gaan aanpassen aan het niveau van de groep en geen uitdaging meer zoeken om kennis en inzichten op te doen. Ze ontwikkelen op heel jonge leeftijd het risico te gaan onderpresteren dat op latere leeftijd soms moeilijk te bestrijden is. Wanneer een ontwikkelingsvoorsprong bij een kind vroeg wordt gesignaleerd, kan het onderwijsaanbod gelijk afgestemd worden op de behoefte. In de TETT Challenging Young Children wordt veel aandacht besteed aan kenmerken en het signaleren van onderprestatie bij (heel) jonge kinderen. Een handleiding daarvoor kan uit de Toolkit gedownload worden.

"Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong kunnen zich al binnen enkele weken aan de groep aanpassen en zo risico's van onderpresteren ontwikkelen."

"Het is essentieel dat de leerkracht het kind begrijpt en op niveau instrueert, motiveert en begeleidt."

Coachende rol en passend aanbod

Experts betrokken bij de ontwikkelingstrajecten die vanuit Talent Education en de Leidse Aanpak zijn opgezet maken duidelijk dat de coachende rol van de leerkracht belangrijk is voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong om zich te ontwikkelen naar hun vermogens. Ze stellen dat deze kinderen het beste gedijen wanneer ze op gezette tijden met ontwikkelingsgelijken werken aan een passend onderwijsaanbod met voldoende uitdagende opdrachten.

Maar ook voor leerkrachten en pedagogische medewerkers vormt dit een uitdaging. Om strategieën en vaardigheden aan te leren waarmee een leerling met een ontwikkelingsvoorsprong moeilijke en uitdagende opdrachten opgelost krijgt, is het essentieel dat de leerkracht op niveau instrueert, motiveert en begeleidt. Daarnaast is het voor deze kinderen belangrijk dat de leerkracht de nadruk legt op het leerproces en minder focust op het eindresultaat. Eindresultaten zijn immers verschillend per kind.

Tip!

Uit de TETT kunnen handleidingen gedownload worden waarin verschillende kenmerken van onderpresteren gesignaleerd kunnen worden.

